

Письмо №1124 из Вівторок, 23 вересня 2025

Молдова: парламентські вибори 28 вересня 2025 року — випробування на істинність європейського курсу Майї Санду

Florent Parmentier - 23 сент. 2025

Молдова наближається до важливих виборів, на яких вирішуватиметься доля європейського курсу країни. Спираючись на реформаторський проєкт, розпочатий у 2020 році, президентка Майя Санду подає інтеграцію до Європейського Союзу як нагальну необхідність в контексті російського тиску. Війна в Україні тільки зміцнила цей вибір, водночас зробивши Молдову ще вразливішою до нестабільності. Проросійська опозиція використовує соціальну та економічну втому населення, яке стикається з впливом реформ. Голосування 28 вересня стане моментом істини для політичного майбутнього країни та її долучення до європейського проєкту. Однак важливо забезпечити вибори від іноземного втручання.

[Фонд](#) | [Єврокомісія](#) | [Рада ЄС](#) | [Дипломатія](#) | [Суд ЄС](#) | [Німеччина](#) |

[Австрія](#) | [Данія](#) | [Естонія](#) | [Франція](#) | [Швеція](#) | [Албанія](#) |

[Молдова](#) | [Україна](#) | [COT](#) | [Дослідження/Звіти](#) | [Культура](#) |

[Календар подій](#) | [Інші версії](#) | [Контакт](#)

■ **Фонд :**

"На шляху до нової Європи?" – Звіт Шумана-2025 вже доступний!

"Звіт Шумана-2025" доступний французькою мовою у книгарнях, на веб-сайті Фонду та в електронному форматі. Він також доступний у електронному форматі англійською мовою. Ця добірка висвітлює головні виклики нової політичної ери, які стоять перед 27 державами-членами. Серед головних тем – перспективи розширення, європейська конкурентоспроможність та інвестиції в космічну галузь. Як і щороку, звіт містить статті від провідних авторів, нові карти та коментарі до статистичних досліджень. Замовляйте вже зараз! [Читати далі](#)

■ Єврокомісія :

Драгі: "Наша модель зростання вичерпує себе. А вразливих сторін стає все більше"

Через рік після виходу свого звіту Маріо Драгі, колишній президент ЄЦБ та колишній голова італійського уряду, виступив 16 вересня в Брюсселі перед головою Європейської комісії. Він розпочав свою промову із заклику до європейських лідерів розпочати трансформацію, щоб Європейський Союз перестав бути регуляторною силою та пристосувався до швидкозмінного технологічного контексту. Він також ввів процедуру спільного боргу для стимулювання продуктивності Європейського Союзу. Нарешті, він розкритикував митну угоду від 21 серпня 2025 року, яка "в значній мірі диктується умовами США". Хоча, за оцінками, було реалізовано приблизно 14% пропозицій з доповіді Драгі, колишній голова італійського уряду вчоргове наголосив на необхідності посилення європейської конкурентоспроможності. [Читати далі](#)

Стратегічна дорожня карта співпраці з Індією

17 вересня Європейська комісія представила нову стратегічну дорожню карту для зміцнення партнерства між ЄС та Індією. Нова стратегія базується на п'яти основних напрямках: процвітання та сталий розвиток (угода про вільну торгівлю, інвестиції, стійкі ланцюги постачання та зелений перехід); технології та інновації (співпраця в галузі штучного інтелекту, напівпровідників, цифрових технологій та досліджень); безпека та оборона (стратегічне партнерство, морська безпека, кібербезпека та промислова оборона); сполучення та глобальні виклики (економічні та цифрові коридори, співпраця в Африці та Південній Азії, спільні дії в міжнародних організаціях) та міжгалузеві фактори (мобільність талантів, академічний обмін). [Читати далі](#)

Покращення матеріально-технічної бази для наукових та інноваційних досліджень

15 вересня Європейська комісія запустила європейську стратегію в галузі науково-технічної інфраструктури з метою зміцнення провідної ролі Європи в галузі передових наукових досліджень та технологічних інновацій. Мета полягає в тому, щоб забезпечити науковцям, дослідникам та представникам промисловості легкий доступ до найсучаснішого обладнання, високоякісних даних та індивідуальних послуг. Важливість матеріального забезпечення для досліджень та розвитку технологій була підкреслена в 2024 році як у звіті Драґі, так і в звіті "Align, Act, Accelerate" групи експертів Єврокомісії, відповідальної за проміжну оцінку програми Horizon Europe. [Читати далі - Інше посилання](#)

■ Рада ЄС :

Засідання міністрів економіки та фінансів

19 та 20 вересня міністри економіки та фінансів зібралися в Копенгагені, щоб обговорити економічні виклики Європи, необхідність підвищення конкурентоспроможності, спрощення законодавства Європейського Союзу, зменшення адміністративного навантаження на підприємства. Паралельно міністри Єврогрупи обговорили питання управління майбутнім цифровим євро, робочу програму Єврогрупи до червня 2026 року, а також економічні та макроекономічні зміни. [Читати далі - Інше посилання](#)

Ухвалення мінімального компромісу щодо викидів парникових газів

18 вересня міністри охорони навколишнього середовища схвалили декларацію про наміри щодо представлення Європейським Союзом свого внеску до Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату (РКЗК). У декларації зазначається намір Європейського Союзу зробити свій внесок до початку COP30, відповідно до зобов'язань Паризької угоди 2015 року. Європейський Союз підтверджує свою мету обмежити підвищення глобальної температури та наголошує, що він знаходиться на шляху до досягнення мети щодо скорочення викидів парникових газів на 55 % до 2030 року. [Читати далі - Інше посилання](#)

Проміжний огляд впровадження політики згуртованості

18 вересня в рамках проміжного перегляду політики згуртування Європейського Союзу міністри прийняли поправки, щоб краще реагувати на стратегічні виклики, пов'язані з економічним, соціальним та територіальним вимірами політики згуртованості. Поправки вносять зміни до регламентів щодо Європейського фонду регіонального розвитку (ЄФРР), Фонду згуртованості, Фонду справедливого переходу (JTF) та Європейського соціального фонду (ЄСФ). [Читати далі](#) - [Інше посилання](#)

Початок переговорів з Великою Британією та Канадою за програмою SAFE

18 вересня міністри дали дозвіл на проведення переговорів із Великою Британією та Канадою щодо їхньої участі в програмі фінансування оборони Security action for Europe (SAFE). Переговори проводитиме Європейська комісія, і вони будуть зосереджені, зокрема, на умовах, за яких британські та канадські підприємства та товари можуть залучатись до державних закупівель. Інструмент SAFE, який дозволяє інвестувати в оборону та брати участь у спільних закупівлях, доступний для третіх країн, країн-членів, країн-кандидатів, потенційних кандидатів та країн, які підписали партнерські угоди з Європейським Союзом у сфері безпеки та оборони, зокрема, Велика Британія та Канада. [Читати далі](#)

Засідання міністрів з питань європейських справ

16 вересня міністри з питань європейських справ провели обмін думками щодо листа про наміри від 10 вересня, опублікованого Єврокомісією після виступу про стан Євросоюзу та робочу програму на 2026 рік. Наостанок вони обговорили загальний розвиток ситуації щодо верховенства права в Європейському Союзі. [Читати далі](#) - [Інше посилання](#)

■ Дипломатія :

Торговельна угода між МЕРКОСУР та ЄАВТ

16 вересня МЕРКОСУР та Європейська асоціація вільної торгівлі (ЄАВТ) підписали торговельну угоду, що охоплює ринок у 300 мільйонів людей, яку Бразилія розглядає як "чіткий сигнал" на тлі протекціоністських заходів Вашингтона. Угода включає Швейцарію, Норвегію, Ісландію та Ліхтенштейн з боку ЄАВТ, а також Аргентину, Бразилію, Уругвай, Парагвай та Болівію з боку МЕРКОСУР. Торговельна угода скасовує або зменшує мита на майже всі торговельні потоки між двома сторонами. Це стосується як основних сільськогосподарських продуктів, таких як птиця з Бразилії та яловичина з Аргентини, так і лосося з Норвегії. Набрання чинності угоди залежить від її ратифікації депутатами кожної країни-члена. [Читати далі](#)

Пропозиція щодо 19-го пакету санкцій проти росії

19 вересня Європейська комісія оприлюднила 19-й пакет санкцій проти росії, спрямований, зокрема, проти російських вугледнів. Пакет санкцій передбачає заборону імпорту скрапленого природного газу (СПГ), а також поширення санкцій на 118 додаткових суден російського тіньового флоту. Санкції також спрямовані проти російських банків та банків третіх країн, а також, вперше, проти криптовалютних платформ, які Москва використовує для відмивання коштів на світовому фінансовому ринку. [Читати далі](#)

Пропозиції щодо санкцій проти Ізраїлю

17 вересня Європейська комісія представила Раді свою пропозицію щодо призупинення дії деяких положень Угоди про асоціацію між Європейським Союзом та Ізраїлем, пов'язаних з торгівлею, а також свої пропозиції щодо санкцій проти Хамасу, міністрів-екстремістів та ізраїльських поселенців. Імпорт з Ізраїлю підлягатиме митним тарифам, що застосовуються до будь-якої іншої третьої країни, з якою Європейський Союз не уклав угоди про вільну торгівлю. Ця пропозиція подана в контексті блокування Ізраїлем гуманітарної допомоги Газі, посилення та застосування насильства під час військових операцій, а також рішення ізраїльської влади про продовження колонізації Західного берега. [Читати далі](#)

Часткове оновлення складу Суду ЄС

16 вересня нідерландець Марк ван дер Вуде та кіпріот Саввас Папасаввас були переобрані відповідно головою та заступником голови Суду Європейського Союзу разом із десятьма новими головами палат. Вибори відбулися після часткового оновлення складу суду. Термін їх повноважень закінчиться 31 серпня 2028 року. [Читати далі](#) - [Інше посилання](#) - [Інше посилання](#) - [Інше посилання](#)

■ Німеччина :

Реформи, розпочаті в Німеччині

Під час обговорень у Бундестазі канцлер Німеччини Фрідріх Мерц привітав зусилля щодо бюджетних рішень, але закликав до більшої стійкості для подолання економічних, соціальних та безпекових викликів. Він представив чотири основні напрямки: посилення військового потенціалу Німеччини, оголошення про зміну міграційної політики із скороченням на 60% доступу до процедури надання притулку, реформу системи виплат по безробіттю та запуск першої за 15 років великої реформи оподаткування підприємств із оголошеними приватними інвестиціями на суму понад 600 млрд євро. [Читати далі](#)

■ Австрія :

Урочисте відкриття опорного тунелю Бреннер на австрійсько-італійському кордоні

18 вересня прокладання останньої "діафрагми" тунелю Бреннер стало символічною віхою в майбутньому залізничному сполученні між Італією та Австрією. Офіційна церемонія відбулася за участю кількох політичних діячів, серед яких була прем'єр-міністерка Італії Джорджа Мелоні. Перший швидкісний поїзд, що з'єднає Італію з Австрією, має бути запущений до 2032 року. [Читати далі](#) - [Інше посилання](#)

■ Данія :

Інвестиції та військові навчання в Гренландії

16 вересня прем'єр-міністерка Данії Метте Фредеріксен та прем'єр-міністр Гренландії Єнс-Фредерік Нільсен підписали угоду про інвестиції в розмірі 1,6 млрд данських крон (214 млн євро) в сферу охорони здоров'я та громадської інфраструктури Гренландії. Напередодні міністр оборони Данії Троельс Лунд Поульсен нагадав, що у військові навчання "Arctic Light 2025", які тривали до 19 вересня, були задіяні понад 550 європейських солдатів. [Читати далі](#) - [Інше посилання](#)

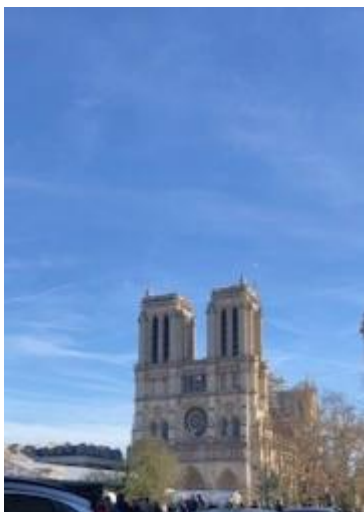
■ Естонія :

Три російські винищувачі в повітряному просторі Естонії

19 вересня, через десять днів після вторгнення дронів до Польщі, три російські винищувачі МіГ-31 без дозволу перебували в естонському повітряному просторі протягом 12 хвилин. Їх супроводжували за межі кордону винищувачі F-35 італійських ВПС. Прем'єр-міністр Естонії Крістен Міхал запросив консультації зі своїми союзниками по НАТО відповідно до статті 4 засновницького договору організації. [Читати далі](#)

■ Франція :

Вежі Нотр-Дам знову доступні для відвідувачів

20 вересня, через понад шість років після пожежі, Собор Паризької Богоматері знову відкрив для відвідувачів свої вежі, висота яких сягає 69 метрів та дозволяє насолодитися чарівним видом на дахи Парижа. Собор знову відкрив свої двері для відвідувачів у грудні 2024 року. [Читати далі](#)

■ Швеція :

Збільшення військових витрат

15 вересня прем'єр-міністр Швеції Ульф Крістерссон заявив, що Швеція збільшить видатки на оборону на 26,6 млрд шведських крон (2,45 млрд євро) у 2026 році. Бюджет Швеції на оборону досягне загальної суми 175 млрд шведських крон (16 млрд євро). Це збільшить військові витрати Швеції до 2,8% ВВП країни. [Читати далі](#) - [Інше посилання](#)

■ Албанія :

Відкриття нових переговорних розділів

16 вересня в Брюсселі відбулося 6-те засідання конференції щодо вступу Албанії до Європейського Союзу. Ця конференція дозволила, зокрема, розпочати обговорення групи розділів 4, яка стосується політики у сфері транспорту, енергетики, трансєвропейських мереж та навколишнього середовища. [Читати далі](#)

■ Молдова :

ЄС підтримує послідовну лібералізацію експорту сільськогосподарської продукції

18 вересня Рада ЄС вирішила підтримати розширення доступу до європейського ринку для деяких молдавських сільськогосподарських експортних товарів, раніше не дозволених, таких як сливи, яблука та помідори. До цього часу на ці товари поширювалися тимчасові односторонні заходи з лібералізації торгівлі, введені після вторгнення росії в Україну. Європейський Союз тепер прагне створити постійну, стабільну та збалансовану систему, яка сприятиме розвитку торгівлі та водночас захищатиме чутливі сектори сільського господарства Євросоюзу. Нова угода міститиме гарантії проти ринкових диспропорцій і вимагатиме від Молдови поступового приведення своїх стандартів у галузі сільського господарства та харчової промисловості у відповідність до європейських до 2027 року. [Читати далі](#)

Соціопитування за тиждень до парламентських виборів

За кілька днів до парламентських виборів у Молдові, які відбудуться 28 вересня, останні опитування показують, що Патріотичний виборчий блок (ПВБ), проросійський лівий альянс, йде впритул до партії "Дія і солідарність" (ДС) президентки Майї Санду. Згідно з декількома дослідженнями, кількість виборців, які ще не визначилися, становить близько 27%. [Читати далі](#) - [Інше посилання](#)

■ Україна :

Візит голови Європейського парламенту до Києва

17 вересня голова Європейського парламенту Роберта Мецола зустрілася в Києві з найвищими посадовцями України, зокрема з президентом Володимиром Зеленським, прем'єр-міністеркою Юлією Свириденко та головою Верховної Ради Русланом Стефанчуком. Роберта Мецола озвучила вимоги європейських депутатів щодо забезпечення тривалого миру, додаткових санкцій проти росії, посилення парламентської співпраці та просування кандидатури України до Європейського Союзу. Голова Європейського парламенту відкрила постійне представництво Європейського парламенту в столиці України. [Читати далі](#) - [Інше посилання](#)

Новий звіт Єльського університету: росія організовує масштабну систему індоктринації та утримання українських дітей

З лютого 2022 року понад 210 локацій у росії та на окупованих територіях використовувалися для утримання викрадених українських дітей, зазначається у звіті Єльського університету, опублікованому 16 вересня. Ці діти піддаються ідеологічній індоктринації та примусовому військовому вишколу. Серед таких локацій – літні табори, медичні заклади і навіть військова база. У звіті йдеться про створену росією систему масового перевиховання, яка здатна утримувати десятки тисяч дітей протягом тривалого часу. [Читати далі](#)

Рекомендація Ради ЄС щодо сталого повернення та реінтеграції українців

16 вересня Рада ЄС узгодила спільні рамки щодо переміщених осіб з України з метою забезпечення їхнього повернення та реінтеграції в Україні, коли це буде можливо. Ця рекомендація є підготовкою Європейського Союзу до скоординованого підходу щодо поступового скасування статусу тимчасового захисту, коли в Україні будуть сприятливі умови для цього. З березня 2022 року Європейський Союз надає безпеку та притулок понад 4 мільйонам переміщених осіб з України. Переміщені особи з України, які не можуть повернутися додому через агресивну війну росії, матимуть тимчасовий захист у Європейському Союзі до 4 березня 2027 року. [Читати далі](#)

■ COT :

Набрання чинності угоди про допомогу рибальству

15 вересня набула чинності Угода Світової організації торгівлі (COT) про субсидування рибальства. Це є значним кроком вперед у глобальних зусиллях із захисту океанів, оскільки її метою є скасування шкідливого субсидування рибальства. Ця угода є одним із головних пріоритетів Європейського пакту про океани, прийнятого 5 червня 2025 року, який підкреслює прагнення Європейського Союзу захищати океани. [Читати далі](#) - [Інше посилання](#)

■ Дослідження/Звіти :

Стрімке зростання технологій цифрового сільського господарства

18 вересня Європейське патентне відомство опублікувало звіт про технології цифрового сільського господарства. У ньому висвітлюється, як ці технології можуть забезпечити виробництво достатньої кількості продовольства, враховуючи, що до 2050 року населення світу, за прогнозами, перевищить 10 мільярдів осіб. У звіті зазначається, що в усьому світі відбувається перехід до високоточного сільського господарства, яке базується на даних та має на меті підвищення продуктивності та зменшення впливу на довкілля. Європа залишається лідером у патентуванні технологій цифрового сільського господарства. Європейське патентне відомство створило онлайн-платформу, на якій можна ознайомитися з новітніми технологіями у сфері цифрового сільського господарства. [Читати далі](#) - [Інше посилання](#) - [Інше посилання](#)

Ризики для стабільності фінансової системи Європейського Союзу

19 вересня європейські наглядові органи опублікували звіт про ризики та вразливість фінансової системи Європейського Союзу. Вони попереджають, що різкі структурні зміни у світовій торгівлі та безпеці призвели до погіршення економічних перспектив у першому півріччі 2025 року. Незважаючи на спочатку помірний вплив митної угоди між США та Європейським Союзом, ризики для фінансової стабільності, а також ризики нових коригувань залишаються. У цьому контексті вони закликають до підвищеної пильності та закликають фінансові установи підтримувати адекватні заходи в напруженому та непередбачуваному середовищі. [Читати далі](#)

COUR DES
COMPTES
EUROPÉENNE

Звіт Європейської рахункової палати щодо підтримки торгівлі

16 вересня Європейська рахункова палата опублікувала звіт про допомогу Європейського Союзу найменш розвиненим країнам у сфері торгівлі. У звіті наголошується, що європейська стратегія в цій сфері не має оперативних цілей і що, ймовірно, не буде досягнуто рівня фінансування у 25 % до 2030 року. Однак реалізовані проекти дозволили задовольнити нагальні потреби, хоча варто зауважити, що звіти про загальний вплив європейської підтримки є неповними. [Читати далі](#) - [Інше посилання](#)

Звіт ОЕСР: урядування з залученням штучного інтелекту

18 вересня ОЕСР опублікувала звіт про використання штучного інтелекту (ШІ) державними органами. Згідно з цим звітом, ШІ в основному використовується в державній сфері в таких галузях, як державні послуги, громадянська участь та правосуддя. Натомість у таких галузях, як оцінка державної політики, адміністрування податків або управління державною службою, його застосування залишається більш обмеженим. [Читати далі](#)

■ Культура :

MATTATOIO

"Простір опору" в Римі

Виставка "Простір опору" (Spazi di resistenza) триватиме до 12 жовтня в Mattatoio в Римі. Вона проходить в рамках заходів, присвячених 30-й річниці закінчення війни в Боснії і Герцеговині, облоги Сараєва (14 грудня 1995 року) та геноциду в Сребрениці (11 липня 1995 року). Через твори шести художниць виставка досліджує теми травми, пам'яті та зцілення після війни. Вона пропонує сучасне осмислення, поєднуючи мистецтво та пам'ять, що виходить за межі звичайного історичного прочитання подій. [Читати далі](#)

MUSEUM PLANTIN MORETUS

"Жіночі справи / Жінки у справах" в Антверпені

До 11 січня 2026 року в музеї Plantin-Moretus в Антверпені триває виставка "Жіночі справи / Жінки у справах". Виставка показує, що жінки не займали другорядної позиції поруч зі своїми чоловіками, а були з ними на рівних. Музей розкриває 300-річну історію жінок. Зустріньтесь із жінками, Poznajomтесь з жінками, які з юного віку покращували ведення справ та укладали торговельні угоди, а згодом ставали керівницями підприємств. [Читати далі](#)

ML MUSÉE DU LUXEMBOURG S É N A T

П'єр Сулаж у Парижі та Монпельє

До 11 січня 2026 року Музей Люксембургу в Парижі знайомить відвідувачів із роботами П'єра Сулажа на папері, представленими 130 аркушами, чверть з яких раніше не виставлялися. Виставка робіт на папері запрошує вас заново відкрити для себе художника в його інтимній і водночас ключовій для його пластичної мови техніці. Музей Фабра в Монпельє також проводить виставку, присвячену П'єру Сулажу, до 4 січня 2026 року. Виставка, що займає площу понад 1000 м², об'єднує близько сотні полотен та творів на папері, міді та склі. [Читати далі](#) - [Інше посилання](#)

Fundación MAPFRE

Гелен Левітт у Барселоні

До 1 лютого 2026 року в Центрі Mapfre в Барселоні проходить виставка робіт Гелен Левітт, яка складається з 9 частин та 220 фотографій. Художниця прославилася своїми вуличними фотографіями дітей, які передають всі емоції, радість і загадку повсякденного життя. [Читати далі](#)

Виставка "Галлен-Каллела, Клімт і Відень" у Гельсінкі

До 1 лютого 2026 року фінський Художній музей Атенеум у Гельсінкі експонує роботи трьох художників-модерністів. Виставка "Галлен-Каллела, Клімт і Відень" показує, як творчість Акселі Галлен-Каллели розвивалася у взаємодії з такими міжнародними художниками, як Густав Клімт та Коломан Мозер. [Читати далі](#)

Театральний фестиваль у Дубліні

До 12 жовтня в Дубліні проходить театральний фестиваль. Це чудова нагода побачити вистави з класичного репертуару, такі як "Гамлет", а також твори, що розширюють кордони театального мистецтва, наприклад, п'єсу Адама Раппа "The Sound Inside", яка отримала 6 премій "Тоні" (2020). Ви зможете відвідати оперні вистави, сучасні перформанси, танцювальні та циркові номери. [Читати далі](#)

Сезанн, Моне та Ренуар у Відні

До 8 лютого 2026 року віденський музей Бельведер представляє добірку картин імпресіоністів із колекції музею Лангматт, однієї з найстаріших приватних колекцій Швейцарії. Зібрана з 1907 року Дженні та Сідні Браунами, вона охоплює найвизначніші твори Сезанна, Моне, Піссарро та Ренуара. [Читати далі](#)

FONDAZIONE
PALAZZO
STROZZI

Фра Анжеліко у Флоренції

До 25 січня 2026 року Палаццо Строцці та Музей Сан-Марко представляють виставку, присвячену Фра Анжеліко у Флоренції. Цей художник символізує флорентійське мистецтво XV століття і є одним з найвидатніших майстрів італійського мистецтва всіх часів. Виставка досліджує мистецтво, розвиток та вплив Фра Анжеліко на його сучасників. Вона також розкриває художню спадщину живописця, починаючи з його дебюту в пізній готиці і закінчуючи поступовим освоєнням мови Ренесансу. [Читати далі](#)

■ Календар подій :

22-23/09/2025

Рада з питань сільського господарства та рибальства (Брюссель)

23-29/09/2025

Генеральна Асамблея ООН (Нью-Йорк)

28/09/2025

Парламентські вибори (Молдова)

29-30/09/2025

Рада з питань конкурентноспроможності (Брюссель)

Письмо n°1124

PDF

[на русском](#) -- Издание Вівторок, 23 вересня 2025

[я скачиваю](#)

Письмо также доступно на следующих языках:

Редакційна команда Вісника:
Хелен Леві,
Кетрін Д'Анджело, Климент Рамей,
Марія Сковорська, Жан Педюрт

Головний редактор :
Жюльєт Бахшмідт
Видавничий директор :
Паскаль Жоаннен

N° ISSN: 2729-6482:

Вопрос, предложение?

Связаться с нами!

info@robert-schuman.eu

[Нажмите здесь, если это письмо отображается неправильно.](#)

Бажаєте відписатися від розсилки? {LINK}